

Motion till riksdagen 2021/22:3811

av **Louise Meijer (M)**

Ägdahem – en ny villapolitik för Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera och avskaffa regler som hindrar byggandet av småhus och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för staten att upprätta en ägdahemsfond som kan kompensera en del av kommunernas intäktsbortfall vid markförsäljning till småhus jämfört med flerbostadshus och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att avskaffa skatteregler som missgynnar småhusköpare jämfört med bostadsrättsköpare och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Egnahemsrörelsen startade under slutet av 1800-talet och växte så småningom i omfattning under 1900-talet. Egnahemsrörelsen syftade bland annat till att arbetare skulle kunna skaffa sig ett småhus till skillnad från de statarlängor, torp och hyreslägenheter där arbetare vanligtvis bodde och som hade mycket dålig standard. För att hjälpa till med finansieringen av köpet av småhus inrättade staten 1904 en egnahemslånefond. Den som ville köpa ett egnahem kunde då ansöka om lån från egnahemslånefonden för att ha råd att köpa ett boende.

Idag ser vi att många arbetande människor vill bo i småhus, i motsats till flerbostadshus, men att det byggs alldeles för lite av den sorten. Det behövs därför en modern egnahemsrörelse, en så kallad ägdahemsrörelse som förnyar den svenska villapolitiken.

En majoritet av svenskarna vill bo i ett småhus med trädgård. Undersökningar visar att det rör sig om en majoritet på emot 70 procent. Även unga vill bo i hus. I en undersökning gjord av Novus framkom att unga personer vill äga sitt boende och på sikt dessutom bo i villa eller radhus. Enbart 19 procent vill på sikt helst bo i bostadsrätt och bara fem procent i hyresrätt.

Trots att det finns en stor efterfrågan på småhus byggs det förhållandevis lite av den bostadstypen. I dagsläget utgör småhus ungefär 40 procent av bostadsbeståndet. Med småhus menas villor, radhus och kedjehus. Men av nyproducerade bostäder utgör småhus enbart 20 procent. Jämfört med 10 år sedan har byggandet av flerbostadshus ökat med 137 procent, medan samma siffra för villaproduktionen enbart är två procent.

Nuvarande bostadspolitik prioriterar flerbostadshus trots att de flesta inte vill bo i lägenheter. Forskare pekar på flera faktorer som påverkat utvecklingen i fel riktning.

För det första tjänar kommunerna mer på att sälja marken till produktion av flerbostadshus och det är dessutom lättare med infrastrukturplaneringen för detta. För det andra vittnar kommuner om att det är betydligt svårare att få igenom en översiktsplan där mark tas i anspråk för att bygga småhus, till skillnad från om det är flerbostadshus som planläggs. För det tredje finns det skatteregler och andra ekonomiska strukturer som missgynnar småhusköpare.

En ägdahemspolitik för Sverige ska ha som mål att kraftigt öka byggandet av småhus i landet. En ny villapolitik måste underlätta för kommunerna att planlägga för småhus och sälja marken för detta ändamål. Då måste regler, som får som konsekvens att småhusbyggande hindras, ses över, reformeras och i vissa fall helt tas bort. Möjligheten för staten att upprätta en ägdahemsfond som kan kompensera kommunerna en viss del av inkomstbortfallet vid försäljning av mark till småhusbyggande istället för flerfamiljsbyggande bör också ses över. Därtill bör skatteregler som missgynnar småhusköpare jämfört med bostadsrättsköpare tas bort.

Louise Meijer (M)